
アイヌタイムズ

第25号

El AinuTimes n-ro 25 eldonita en la 7-a de aprilo 2003
aŭtoro: JOKOJAMA Hirojuki

Surku

(La ajnua [t.e. aina] lingvo)

Akonito

(Esperanto)

トリカブト 写真提供: 結帯正樹氏

Torikabuto anak aynu itak ani surku sektor
a=ye p ne ruwe ne.

Surku ani kamuy neya yuk neya a=ronnu.

Surku us ay ani a=cotca kor, kamuy hoskino
rayhocikacika, korka uwepakta kirorsak wa
yaynutunnu wa, koysum tak ekupa kane, ayne
ray ruwe ne.

Cikoykip surkukamuy orowa a=ihoskire kuni
a=ramu.

Ponno ponno huttat surku a=usi wa, a=parunpe
ka ta néwaanpe a=anu.

Oni nomas akoniton "surku " en la aina lingvo.

Iam oni kaptis kaj urson kaj cervon per
akonitajo.

Ia urso, trafita per la sago kun akonitajo, unue
furiozas, iom post iom kvietiĝas, fariĝas
malvigla, ŝaŭmas el buŝo, kaj mortas.

Aino pensis, ke la akonita dio ebriiĝas kaptajon.
Aino pensis, ke dio ekzistas en ajo neatingchla
per homa saĝo.

Aino ŝmiris sasan folion per iom da akonitajo,
kaj metis ĝin sur lango.

Ne surku yupke ya ka, ani a=eraman ruwe ne.

Néwaanpe "surku sapke" sekor a=ye.

Nenkane a=utari surkukar=an kor, nani ray=an pe ne.

Sunazawa Kura katkemat nuye hi ene oka hi:

"Pet turasi paye=as awa, un=ekari pon unarpe hoyupu wa san. Pon acapo kúkan sekor itak tek hoyupu oman.

Hampe tutto sike pase wa iorawki sirepa=as awa isirkurante, pon acapo ene wa póka yaykar i ka koerampetek, ipa kor an.

Orwa kesto kesto ay pirihi mun sinrit ani kasi an=oyki yakka nani ekota wen kasuy.

Ponno pirka ikeka kannu suy wen. Sine an ta tumam kasi huppa okere. Ne to ta mawtuy."

NAKAMOTO Mutuko katkemat ene hawean hi:

"Kina naa pon hi ta surku ka ohawkina ka uneno an korka kina poro hi ta katuhu usinnano an."

Paykar an kor ohawkina nonno hecirasa. Ne nonno retar. Cuk an kor surku nonno hecisara. Ne nonno siwnin.

Laŭ tio aino kompronis, ĉu ĝia veneno estas forta aŭ malforta.

Aino nomas tion "surku sapke (Oni provas ĝian venenon.)"

Se oni misprenas la venenon, tuj mortas.

S-ino SUNAZAIA Kura, ainino el la Hokkajda urbo Asahikawa, skribis jene:

Post kiam juna onklo kaj juna onklino iris supren laŭ rivero, la onklino kuris al ni malsupren kaj diras, ke la onklo estis trafita per kaptilo por urso,

Miaj gepatroj alvenis malfrue pro peza ŝarĝo, tial juna onklo suferis kaj ruliĝis kiel senhelpe.

Kaj tagon post tagon oni kuracis la vundon de sago per medicina herba radiko, sed pli kaj pli li malbonfartis.

Iom bonfartis, poste ree malbonfartis. En unu tago la korpo ŝvelis kaj en la tago li mortis. (Watasi no jūdai no omoide (Rememoro on mia dekan jaron), vorkita de s-ino SUNAZAWA Kura, 1983, Miyamaŝobō, p.33-34)

S-ino NAKAMOTO Mutuko, ainino el la Hokkajda urbo Titose, skribas jene:

"La akonito kaj la duflora anemono estas similaj kiam ili estas junaj. (La duflora anemono estas manĝebla herbo.) Sed kiam ili kreskas, oni komprenas la malsamecon. (Upaskuma (Aina legendo), kompilita de s-ino NAKAMOTO Mutsuko, klarigita de s-ro KATAYAMA Tatumine, 1999, Katayama-Gengobunka-kenkjuuĵo, p.59)

Printempe floras la duflora anemono. La koloro eatas blanka. Aŭtune floras la akonito. La koloro estas purpura.

エンゾリシカブト 写真提供: 崎野正樹氏

Ohawkina kuttar ne korka, surku anak somo ne. Surku kina a=yaku kor húra wen ruy korka, ohawkina somo húra wen.

Surku motoho "*Akonitin-gata Arukaroido*" ne wa, ani *sinkeisaibou* surkukar pe ne. Surku a=e yakun, tukunne=an wa rewarewak=an ayne, ray=an ruwe ne.

Kanpou or ta surku *Busi* sekor a=ye kusuri ne a=kar. Korka, surku an kusu isa patek a=eywanke somo ki yak wen ruwe ne.

Malplena estas la eno de duflora anemona tigo, sed plena estas tiu de akonila tigo. Se oni dispremas akonitan tigon, ĝi donas fian odoron. Sed duflora anemono ne donas tian odoron. Se oni dispremas akonitan tigon, ĝi donas fian odoron. Sed duflora anemono ne donas tian odoron. La nervoĉelojn perturbas la akonita venena komponanto "alkaloido de akonitina tipo.

Laŭ ĉina medicine oni faras la ĉinan medikamenton Buŝi (farita el seka radiko) el akonito. Ĝi havas venenon, tial nur doktoro povas uzi ĝin.

附子(ぶし) 写真提供: 神保正樹氏

Aĉetu nian la ajnuan gazeton "Ainutimes", ni petas.
Abonkotizo: 1500 enoj 4 numere (nur ajnua versio),
2300 enoj 4 numere (ajnua kaj japana versio)

Varbu la ajnu-lingvajn kontribuojn de legantoj, ni petas.
La temo, la formo, la paĝoj estas libera, kaj ni povas helpi viajn komponaĵojn.

(Kontakto) Poŝtkodo: 047-0033,
Adreso: HAMADA Takaŝi
1-32-136, Tomioka, Otaru-ŝi, Hokkajdo,
e-poŝto: otarunay@yahoo.co.jp (japane),
TTT-ejo: <https://otarunay.at-ninja.jp/taimuzu.html> (japane)

Se vi kontaktu Esperante, jene.
e-poŝto: hokkaido_esp_ligo@yahoo.co.jp (Hokkajda Esperanto-Ligo)

rim.) La eldonrajto de AinuTimes apartenas al Ajnu-lingva PEN-Klubo.

- rim.) 1. Ruĝa litero estas ajnu-lingva.
2. Ruĝa kaj kursiva litero estas la pruntovorto originanta el la japana lingvo.
3. La pruntovorto estas skribita laŭ la maniero "[99-siki roomaji \(japane\)](#)" de japana latina litero.
4. La akcenta signo estas aldonita al la ain-lingvaj vortoj enhavanta esceptan akcenton. (Se la unua silabo estas malfermita, la dua silabo enhavas akcenton en Hokkajda dialekto de ain-lingvo. Kaj se la

dua silabo estas malfermita, la unua silabo enhavas akcenton.)

5. Verda litero estas Esperanta.